

УДК 001:5–051(477) Ю. Полянський

ІСТОРИОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЮРІЯ ПОЛЯНСЬКОГО

Олена ТОМЕНЮК

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, Львів, 79000, Україна
e-mail: prostolena.87@mail.ru*

Статтю присвячено діяльності відомого українського дослідника Галицького Придністер'я Юрія Полянського. Висвітлюються основні досягнення цього вченого у видавничій справі. Подано характеристику найважливіших праць науковця, які стосуються вивчення палеоліту та палеогеографії плейстоцену на Придністерському Поділлі, а також його активної наукової роботи в еміграції в Аргентині.

Ключові слова: леси, палеоліт, плейстоцен, Юрій Полянський, Поділля.

Юрій Полянський відіграв особливу роль у розгортанні географічних та археологічних досліджень, загалом розвитку географічної та історичної науки у Західній Україні на початку ХХ ст. Спектр наукової творчості вченого охоплював геологію, палеогеографію, геоморфологію, археологію, музеєзнавство, педагогіку, практично всі спеціальні географічні дисципліни.

Актуальність короткого аналізу життєвого та творчого шляху вченого виправдана відсутністю в українській науковій літературі спеціальних досліджень про Юрія Полянського, особливо аналізу його наукових праць.

Життєвий шлях Юрія Полянського¹:

• Народився 6 березня 1892 р. у с. Жовтанці (тепер – Кам'янка-Бузького р-ну на Львівщині) у родині священика.

• З 1920 р. Ю. Полянський – учитель географії та історії Академічної гімназії у Львові й одночасно працівник музею НТШ.

• У 1921–1923 рр. викладав в Українському таємному університеті, а в 1933–1937 рр. – у Львівській греко-католицькій Богословській Академії. У 1928 р. він успішно габілітувався у Львівському університеті, в якому в 1940–1941 рр. працював завідувачем кафедри фізичної географії.

• У період окупації Львова німецькими військами з червня по вересень 1941 р. виконував обов'язки Голови Тимчасової управи Львова (що, зрештою, стало головною причиною його вимушеної еміграції).

• У 1943 р. виїжджає до Кракова, а звідти – до Відня. У 1947 р. емігрує з Європи до Аргентини. Тут він досліджує геологічну будову Анд,

¹ Енциклопедія українознавства: Словникова частина / За ред. проф. В. Кубійовича. – Львів, 1996. – Т. 6. – С. 2005–2399.

запропонувавши оригінальну модель походження цього гірського масиву. У 1956 р. Ю. Полянський стає професором Державного університету в Буенос-Айресі, пізніше його обирають академіком АН Аргентини.

- Помер у 1975 р. в Буенос-Айресі.

Наукова діяльність

Усі свої теренові роботи в Україні дослідник присвятив вирішенню низки проблем, які стосувалися морфології, стратиграфії плейстоцену Поділля, дослідженню терас Дністра, геології плейстоцену, поділу лесів на Поділлі, дослідженню флори і фауни лесів.

Особливої уваги заслуговує його наукове вивчення морфогенези і палеоліту “полудневого Поділля”. Важливим досягненням Ю. Полянського є його дослідження у галузі палеогеографії (стратиграфія плейстоцену, теорія “леси і тераси”, вживання найновішої термінології, вивчення фауни і флори плейстоценових відкладів, неотектонічні рухи Поділля).

Польові дослідження вченого характеризуються надзвичайною сумлінністю і послідовністю виконання робіт та, що є ключовим, комплексністю щодо постановки та вирішення проблеми.

Працюючи у полі, він ставив перед собою наступні цілі: дослідити стратиграфію плейстоцену, встановити чергові зміни флори і фауни, клімату, а відтак, спираючись на новий фактичний матеріал, дати відповідь на головні питання, що стосуються морфогенезу і палеоліту Південного Поділля. У зв'язку з тим, що плейстоценові відклади містять рештки життя і діяльності людей стародавнього кам'яного віку, виникла необхідність ґрунтового дослідження первісної археології (палеоліту). Це, здавалося б, побічне завдання було виконано на такому високому професійному рівні, що Ю. Полянського по праву вважають “батьком західноукраїнського палеоліту”². Інші геологічні епохи він досліджував спорадично, хоч і тут залишив по собі яскравий слід у багатьох публікаціях³.

Досліджуючи Поділля, вчений відкрив чимало стоянок палеолітичної людини. Ці рештки були також цінним матеріалом для закріплення хронології і для встановлення раціональної кореляції відкладів плейстоцену Галичини за Ю. Полянським з добре вивченими і хронологічно визначеними відкладами плейстоцену Середньої і Західної Європи.

² *Пастернак Я.* Ті, що розкрили підземний архів України (пам'яті видатних археологів України) // Терем. Проблеми української культури. Україна на досвітку історії. – Детройт, 1976. – С. 7–12.

³ *Полянський Ю.* Неолітичні обсідиани Східної Галичини // Відбитка із Записок НТШ. – 1925. – Т. 23–24. – С. 1–2; *Його ж.* Підплитовий ґріб у Новосілці Костюковій, пов. Заліщики // Відбитка з Літературно-Наукового Вісника. – Львів, 1926. – Кн. 3. – Т. 89. – С. 1–4; *Його ж.* Скарб з Межиріча Корецького (пов. Рівне) на Волині // Записки НТШ. – 1926. – Т. 144–145. – С. 216–223.

У полі дослідник вів детальні описи розташування пам'яток, визначав їхню належність до терас ріки, вивчав зв'язок із характером відкладів і виявляв приуроченість матеріальних решток до тих чи інших плейстоценових горизонтів, досліджував культурні шари у комплексі із залишками мікро- та макрофауни, флори тощо⁴.

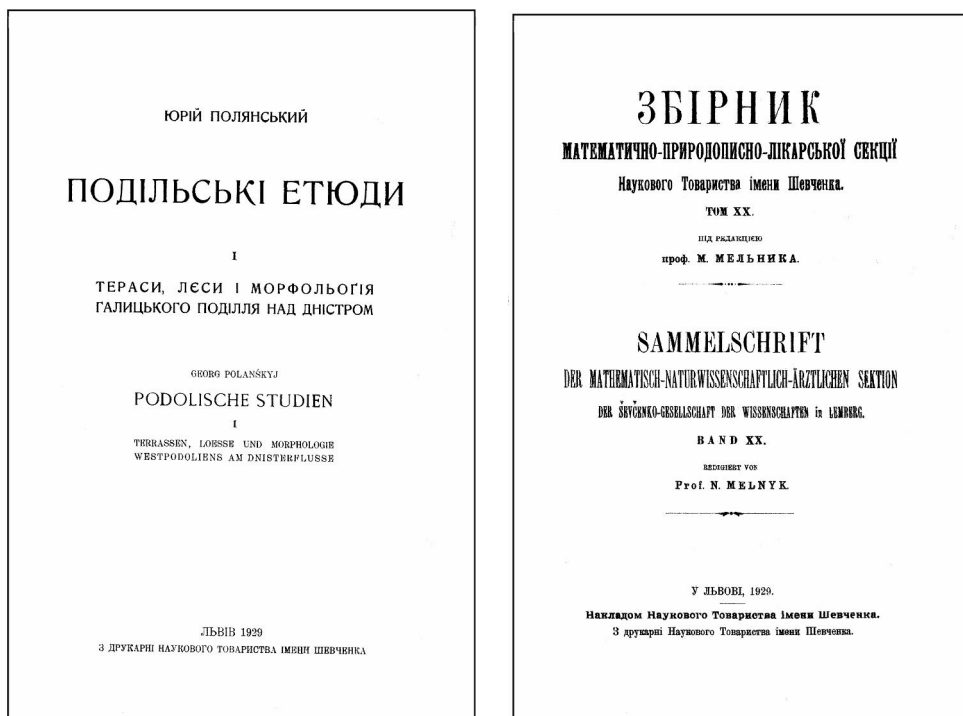

Рис. 1. Титул та фортикул монографії Ю. Полянського “Подільські етюдї”.
Fig. 1. Title and first page of Y. Poljans'kyj's monograph “Podil's'ki etjudy”.

За період свого життя в Україні Ю. Полянський написав чимало праць, присвячених вивченню геології, палеогеографії, геоморфології та археології нашої території. Однак його доля склалася так, що через деякий час він змушений був покинути рідну країну та виїхати поза її межі із радянським штампом “ворога народу” та “зрадника Батьківщини”. Усі його праці були вилучені із наукового користування. Цитування або посилання на роботи вченого строго карались. Тому дослідники при використанні наукових здобутків Ю. Полянського, посилаючись на його роботи, змушені були вживати загальні терміни, такі як “геологи Львівського університету” або ж “львівські археологи”. Однак цей факт не знищив незламного духу

⁴ Ситник О. С. Юрій Полянський – перший дослідник західноукраїнського палеоліту // Археологія. – 2003. – № 1. – С. 140–144.

дослідника-польовика Ю. Полянського, який і в еміграції плідно працював на благо науки.

Рис. 2. Титул та фортикул підручника з географії “Позаєвропейські краї та моря”, виданого Ю. Полянським у 1938 р.

Fig. 2. Title and first page of geography textbook “Pozaevropejski kraji i moria”, published by Y. Poljans’kuj in 1938.

Однією з перших важливих праць Ю. Полянського є його робота “Геологічно-морфологічні помічання в районі Новосілки Костюкової (Заліщики) і ділювіальна циклічна схема полудневого Поділля”, яка вийшла у Збірнику фізіографічної комісії Наукового товариства імені Шевченка у Львові в 1925 р.⁵ В ній вчений дає геологічну характеристику відкладів долини Дністра та опис геоморфологічних процесів, які притаманні цій ділянці Південного Поділля. Акцентуючим моментом публікації є виділення ерозійних циклів, а на їх основі побудова схеми детальної хронології морфодинамічних змін на території Галицького Придністер’я.

⁵ Полянський Ю. Геологічно-морфологічні помічання в районі Новосілки Костюкової (Заліщики) і ділювіальна циклічна схема полудневого Поділля // Зб. фізіограф. комісії НТШ. – 1925. – Вип. 1. – С. 3–24.

У роботі Ю. Полянського “Нові праці про плейстоцен Бессарабії”, що опублікована у 1927 р., зустрічаємо критичні зауваження щодо праць кишинівського професора Н. Флорова та румунського дослідника Ч. Амброжевіча, у яких подано характеристики четвертинного періоду на території Бессарабії⁶.

У 1928 р. виходить з друку праця Ю. Полянського “Нові археологічні знахідки з Галичини”, в якій він наводить перелік збірок археологічних матеріалів, які були знайдені впродовж польових сезонів попередніх чотирьох років, і які передані на зберігання до Музею НТШ у Львові. У кінці публікації вчений подає світліни із зображеннями найбільш характерних знахідок кожної із представлених у збірках археологічних епох⁷.

Основною науковою працею Ю. Полянського, без сумніву, можна вважати “Подільські етюди: тераси, леси і морфологія Галицького Поділля над Дністром”, яка вийшла у XX томі Збірника математично-природописно-лікарської секції Наукового товариства імені Шевченка у Львові в 1929 р. (рис. 1). У ній дослідник розглядає стратиграфію плейстоцену та морфологію території над Дністром.

У першому розділі цієї монографії вчений вводить читача в методику та специфіку своїх географічних досліджень та робить огляд існуючої на той час літератури, яка стосується цієї тематики. Далі у другому розділі він дає характеристику обсерваційного матеріалу, який був знайдений під час польових досліджень. У третьому розділі “Подільських етюдів” головна увага звертається на проблеми, присвячені стратиграфії плейстоцену Поділля (детальний опис терас; лесів, що перекривають ці тераси; загальні зауваження щодо робіт його попередників). Четвертий розділ праці вченого присвячений основним питанням геології плейстоцену (поділ лесів, вивчення флори, фауни та кількості зледенінь у Галицькому Придністер’ї). Останній п’ятий розділ монографії висвітлює питання, які стосуються геоморфологічних досліджень Ю. Полянського (вивчення ерозійних циклів на території Південного Поділля)⁸.

У роботі 1932 р. “Завваги до хронології палеолітичної стоянки в Журавці та молодоплейстоценських терас середнього Дніпра” науковець аналізує дослідження акад. В. Різниченка та проф. В. Крокоса і дає свою оцінку описуваного розрізу на Дніпрі. Також у цій праці він висловлює думку про можливість кореляції плейстоцену Середньої і Західної Європи із

⁶ Полянський Ю. Нові праці про плейстоцен Бессарабії // Відбитка зі Збірника НТШ. – Львів, 1927. – Вип. 2. – С. 1–14.

⁷ Полянський Ю. Нові археологічні знахідки з Галичини // Записки НТШ. – Львів, 1928. – Т. 149. – С. 1–36.

⁸ Полянський Ю. Подільські етюди: тераси, леси і морфологія Галицького Поділля над Дністром // Збірник Математично-Природописно-Лікарської секції НТШ. – Львів, 1929. – Т. 20. – 191 с.

плейстоценом Східної Європи на основі паралелізації результатів досліджень лесових покривів за висновками українських та німецьких вчених. Це, без сумніву, на думку Ю. Полянського, приведе до позитивної розв'язки хронології і стратиграфії плейстоцену цілої Європи⁹.

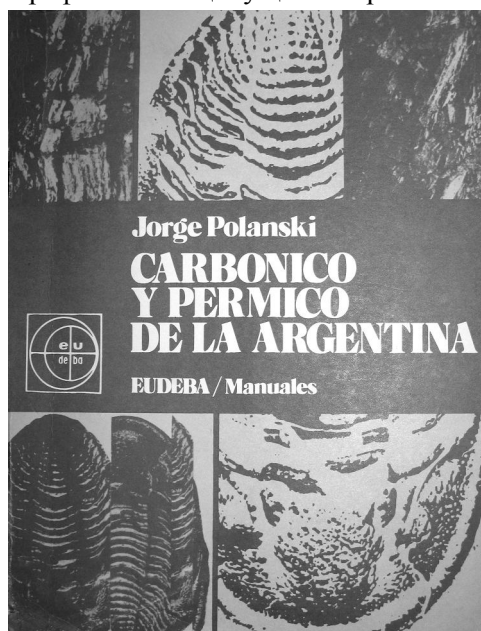

Рис. 3. Титульна сторінка підручника Ю. Полянського “Карбон і Перм Аргентини”, виданого в Аргентині у 1978 р. (друге видання).

Fig. 3. Title page of Y. Poljans'kyj's textbook “Carbonico y Permico de la Argentina”, published in Argentina in 1978 (second edition).

Також у 1932 р. дослідник видає статтю “Матеріали до пізнання малакофауни західного Полісся”, яка присвячена його власним малакологічним дослідженням¹⁰. Він описав 88 видів молосків, 24 з яких були раніше невідомими для території Полісся.

У 1935 р. у Львові виходить у світ робота Ю. Полянського “Реконструкція географічного середовища молодшого палеоліту подільсько-бессарабської провінції”. У 1936 р. зроблена відбитка цієї праці на німецькій

⁹ Полянський Ю. Завваги до хронології палеолітичної стоянки в Журавці та молодоплейстоценовських терас середнього Дніпра // Відбитка зі зб. Фізіограф. Комісії НТШ. – Львів, 1932. – Вип. 4–5. – С. 1–8.

¹⁰ Полянський Ю. Матеріали до пізнання малакофауни західного Полісся // Відбитка зі зб. Фізіографічної Комісії НТШ. – Львів, 1932. – Вип. 4–5. – С. 1–19.

мові¹¹. У ній вчений дає детальну характеристику “молодопалеолітичних стоянок” у середній та нижній течії Дністра і виділяє три групи археологічних пам’яток: західноподільська (70 пам’яток), східноподільська (44 пам’ятки) та південно-східна (22 пам’ятки) групи. У цій праці він виділяє ареали походження крем’яної сировини, яка використовувалася пізньопалеолітичним населенням для виготовлення знарядь праці.

Теренові дослідження Ю. Полянського мають важливе значення і сьогодні, оскільки у своїх працях вчений заклав фундаментальні основи польових досліджень четвертинних відкладів та вивчення палеоліту на території України. Комплексність, як основна риса наукових пошуків та досліджень, проходить магістральною лінією через усі теренові та камеральні роботи дослідника. Під час своєї активної наукової діяльності в Україні вчений опублікував близько 30 праць¹², які стосуються досліджень геологічної та археологічної історії Галицького Поділля над Дністром.

Робота Юрія Полянського як учителя історії та географії в Академічній гімназії у Львові (1920–1937 рр.), а згодом і візитатора (інспектора) польської кураторії Львівської шкільної округи (1937–1939 рр.) зумовлює видання підручника “Позаєвропейські краї та моря” (1938 р.), який став кульмінаційним моментом та належним результатом педагогічної діяльності науковця. У цьому підручнику з географії для “третьої класи” (рис. 2) у першому розділі висвітлено проблеми, які стосуються основ загальної фізичної географії. Другий розділ містить описи фізичних та соціально-економічних характеристик країн Африки, Азії, Північної та Південної Америки, Австралії та Океанії, полярних країв та морів. Варто зазначити, що автор принагідно робить порівняння цих територій із теренами рідної країни, яка на той час знаходилася під владою кількох держав. Для учнів середніх шкіл, які виховувались в атмосфері міжнародних суперечливостей та переважання польської мови викладання, цей підручник мав великий вплив на формування національної свідомості молодого покоління Галичини¹³.

Плідно співпрацюючи із українським ученим-енциклопедистом В. Кубійовичем, у 1938 р. Ю. Полянський пише цілий розділ “Геологія України” до його книги “Географія України й сумежних земель”¹⁴. А у

¹¹ *Polanskyj G. Rekonstruktion der geographischen Verhältnisse des Jungpalaolithikums der podolisch-bessarabischen Provinz // Відбитка з “Праць географічної комісії НТШ”. – Львів, 1936. – Вип. 1. – С. 3–23.*

¹² Як уже зазначалось, більшість друкованих робіт Ю. Полянського в радянський час було вилучено із наукового користування у зв’язку з його співпрацею із німецькою окупаційною владою. Тому наведено приблизну кількість праць Ю. Полянського, які вдалося відшукати серед архівів та бібліотек.

¹³ *Полянський Ю. Позаєвропейські краї та моря: Підручник географії для III класи середніх загально-освітніх шкіл. – Львів, 1938. – 215 с.*

¹⁴ *Полянський Ю. Геологія України // Географія України і сумежних земель / За ред. В. Кубійовича. – Львів, 1943. – С. 33–77.*

1949 р. виходить перший том “Енциклопедії українознавства. Загальна частина” під редакцією В. Кубійовича, де знову ж таки розділ “Геологія України” написаний Ю. Полянським¹⁵.

Емігруючи до Аргентини, Ю. Полянський і там плідно працює у галузі геології. Впродовж аргентинського періоду свого життя вчений публікує близько 20 книжок і понад 50 статей. Особливе місце займають його праці, присвячені вивченню верхнього палеозою цієї країни. Він торкається питань, які стосуються як стратиграфії і палеонтології, так і тектоніки, вулканізму, палеогеографії та зледеніння¹⁶.

Свої дослідження Ю. Полянський проводив у провінції Мендоза в Андах впродовж 50-х – 70-х років ХХ ст. Підсумки цих досліджень викладені в одній із найвідоміших праць Ю. Полянського, яка присвячена геології Аргентини, у підручнику “Carbonico y Permico de la Argentina” (“Карбон і Перм Аргентини”) (рис. 3), який виданий 1970 р. у видавництві університету в Буенос-Айресі. Друге видання вийшло друком у цьому видавництві у 1978 р. через три роки після смерті автора¹⁷.

Список наукових праць Юрія Івановича Полянського

1920

Стан музею в 1914–1920 рр. – 12 с.

1925

Геологічно-морфологічні помічання в районі Новосілки Костюкової (Заліщики) і ділювіальна циклічна схема полудневого Поділля // 36. Фізіограф. Комісії НТШ. – Вип. 1. – С. 3–24.

Неолітичні обсідіани Східної Галичини // Відбитка із Записок НТШ. – Т. 23–24. – С. 1–2.

Bericht. Ein neuentdeckter Palaolith Podoliens // Sitsber. Der Mat.-naturw.-arztl. Sek. D. Ševčenko Ges. – Lemberg. – Heft 2. – S. 9–10.

Das naturwissenschaftliche Museum der Ševčenko Gesellschaft // Sitsber. Der Mat.-naturw.-arztl. Sek. D. Ševčenko Ges. – Lemberg. – Heft 2. – S. 11.

1926

Підплитовий гриб у Новосілці Костюкової, пов. Заліщики // Відбитка з Літературно-Наукового Вісника. – Львів. – Кн. 3.– Т. 89.– С. 1–4.

¹⁵ Полянський Ю. Геологія України // Енциклопедія українознавства: Загальна частина / За ред. проф. В. Кубійовича. – Київ, 1994. – Т. 1. – С. 38–54.

¹⁶ Свинко Й. М. Геолого-географічні дослідження Ю. Полянського в Аргентині // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія: географія. – Тернопіль, 2007. – № 2. – С. 3–7.

¹⁷ Polanski J. Carbonico y Permico de la Argentina. – Editorial Universitaria de Buenos-Aires, 1978. – 216 s.

Олена ТОМЕНЮК

Скарб з Межиріча Корецького (пов. Рівне) на Волині // Записки НТШ. – Т. 144–145. – С. 216–223.

Die erste Palaolithstation in Nowosilka-Kostiukowa (Podolien) // Збірник мат.-природ.-лікар. секції НТШ. – Т. 25. – 23 с. [співавт. *Krukowski S.*].

1927

Нові праці про плейстоцен Бессарабії // Відбитка зі зб. Фізiограф. Комісії НТШ. – Львів. – Вип. 2. – С. 1–14.

Neue Palaolithstationen Podoliens // Sitzber. Der Mat.-naturw.-arztl. Sek. D. Ševčenko Ges. – Heft 7. – S. 6.

Bericht // Sitzber. Der Mat.-naturw.-arztl. Sek. D. Ševčenko Ges. – Heft 5.

Homo sapiens fossilis aus Walawa // Sitzber. Der Mat.-naturw.-arztl. Sek. D. Ševčenko Ges. – Heft 5. – S. 1–4.

Loess en Podolie et son valeur pour la stratigraphie et morphologie // II Zjazd słowiańskich geografów i etnografów w Polsce. – S. 1–2.

1928

Нові археологічні знахідки з Галичини // Записки НТШ. – Львів. – Т. 149. – С. 9–30.

Lessy warstwowane w świetle archeologicznych badań Ludwika Sawickiego // Nadbitka z Wiadomości Archeologicznych. – Warszawa. – Т. 10. – S. 1–12.

Dryastone am Sanflusse // Sitzber. Der Mat.-naturw.-arztl. Sek. D. Ševčenko Ges. – Lemberg. – Heft 9. – S. 3–4.

Neue Palaolithstationen in Podolien // Sitzber. Der Mat.-naturw.-arztl. Sek. D. Ševčenko Ges. – Lemberg. – Heft 9. – S. 5.

Dryasflora bei Rudki // Sitzber. Der Mat.-naturw.-arztl. Sek. D. Ševčenko Ges. – Lemberg. – Heft 9. – S. 5–6.

Posttertiare Krustendewegungen Podolien // Ibid. X.

1929

Подільські етюди: тераси, леси і морфологія Галицького Поділля над Дністром // Збірник Мат.-Природ.-Лікар. секції НТШ. – Львів. – Т. 20. – 191 с.

1932

Завваги до хронології палеолітичної стоянки в Журавці та молодоплейстоценських терас середнього Дніпра // Відбитка зі зб. Фізiограф. Комісії НТШ. – Львів. – Вип. 4–5. – С. 1–8.

Матеріали до пізнання малакофавни західнього Полісся // Відбитка зі зб. Фізiограф. Комісії НТШ. – Львів. – Вип. 4–5. – С. 1–19.

1933

Staroaluwjalny taras Polesia i jego stanowisko w historii zatorfienia // Odbitka z wydawnictwa: Postęp prac przy Meljoracji Polesia (Sprawozdanie za lata 1931–1932). – Brześć nad Bugiem. – S. 1–10.

Stratygrafia dyluwjum i tarasy centralnego Polesia // Odbitka z wydawnictwa: Postęp prac przy Meljoracji Polesia (Sprawozdanie za lata 1931–1932). – Brześć nad Bugiem. – S. 11–16.

1935

Реконструкція географічного середовища молодшого палеоліту подільсько-бессарабської провінції // Праці Географічної Комісії НТШ. – Львів. – Вип. 1. – 23 с.

1936

Rekonstruktion der geographischen Verhältnisse des Jungpalaolithikums der podolisch-bessarabischen Provinz // Відбитка з Праць Географічної Комісії НТШ. – Львів. – Вип. 1. – 23 с.

1937

Die Urheimat des Aurignacien // Sitsber. Der Mat.-naturw.-arzl. Sek. D. Ševčenko Ges. – Heft 25.

1938

Позаєвропейські краї та моря: Підручник географії для III класи середніх загально-освітніх шкіл. – Львів. – 215 с.

1943

Геологія України // Географія України і суміжних земель / За ред. В. Кубійовича. – Львів. – С. 33–77.

1954¹⁸

El Bloque de San Rafael. Min de Mendoza. Ined.

1957

Eloque Variscio de la Cordillera Frontal de Mendoza, RAGA, 12 (3).
Prolegomeno a la estratigrafia y tectonica del Terciario de la Depresion Intermon tanea del Alto Tunuvan // Ser. Geol. Univ. Buenos-Aires.

1963

Estratigrafia, neotectonia y geomorfologia del Pleistoceno pedemontano entre los rios Diamante y Mendoza // Rev. Asoe. Geol. Arg. T. XVIII, no. 3–4.

¹⁸ Праці (1954–1978 рр.), що вийшли друком під час наукової діяльності Юрія Полянського в Аргентині. Авторка статті висловлює подяку за надання інформації про аргентинський період наукової роботи Юрія Полянського професору Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка Йосипу Михайловичу Свинку.

1964

Description geologica de la Hoja 25a – Volcan San Jose, DNGM, Bol., n. 98.

Description geologica de la Hoja 26c – La Tosca, DNGM, Bol., n. 101.

1965

Description geologica de la Hoja 24a, Cerro Juneal y 24-b, Cerro Tupunga to, INIGM, Ined.

The Maximum Glaciation in the Argentine Cordillera. Special Paper 84. Geological Society of America.

1966

Flujos rapidos de escombros rocosos en zonas aridas y volcanicas // Manuales de la Editorial Univers.

Edades de eruptivas suprapaleozocas asociadas con el diastrofismo variscio // Rev. Geolog. Arg. T. XXI/1.

1970

Paleozoico Superior de la Argentina // Manuales de la Editorial Univers. Buenos-Aires.

1978

Carbonico y Permico de la Argentina. – Editorial Universitaria de Buenos-Aires, 1978. – 216 s.

1993¹⁹

Геологічна історія України // Енциклопедія українознавства: Словникова частина / За ред. проф. В. Кубійовича. – Київ. – Т. 1. – С. 368–372.

1994

Геологія України // Енциклопедія українознавства: Загальна частина / За ред. проф. В. Кубійовича. – Київ. – Т. 1. – С. 38–54.

Це далеко не повний перелік наукових праць Ю. Полянського, однак цього достатньо, щоб висвітлити чималий внесок, зроблений видатним науковцем у розвиток геологічної та історичної науки ХХ ст. Його наукові здобутки мають величезне практичне та теоретичне значення і сьогодні.

¹⁹ Енциклопедія українознавства / За ред. В. Кубійовича. – Перевидання в Україні. Репринтне відтворення видання 1955–1984 років.

**HISTORIOGRAPHIC ASPECTS OF SCIENTIFIC ACTIVITY
OF YURIJ POLJANS'KYJ**

Olena TOMENYUK

*Ivan Franko National University of Lviv
Universytets'ka str., 1, Lviv, 79000, Ukraine
e-mail: prostolena.87@mail.ru*

The article is devoted to activity of famous Ukrainian researcher of Dnister region in Galicia – Yuriy Poljans'kyj. Fundamental achievements of scientist in publishing affair were lighted up. The description of the most important researcher's works which concern to learning of Paleolithic period and paleogeography of Pleistocene in Podillya region and also to his scientific work on emigration in Argentina was gave.

Key words: loess, Paleolithic period, Pleistocene, Yuriy Poljans'kyj, Podillya.

**ІСТОРИОГРАФІЧЕСКІЕ АСПЕКТИ НАУЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ЮРІЯ ПОЛЯНСКОГО**

Елена ТОМЕНЮК

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко
ул. Университетская, 1, Львов, 79000, Украина
e-mail: prostolena.87@mail.ru*

Статья посвящена деятельности известного украинского исследователя Галицкого Приднестровья Юрия Полянского. Проанализированы основные достижения учёного в издательском деле. Дано характеристику самых важных научных работ исследователя, которые касаются изучения палеолита и палеогеографии плейстоцена на территории Приднестровского Подолья, а также его активной научной деятельности в эмиграции в Аргентине.

Ключевые слова: лёссы, палеолит, плейстоцен, Юрий Полянский, Подолье.

Стаття надійшла до редколегії 08.05.2008

Прийнята до друку 10.06.2008